

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Jan Chalupník

**Umělecká tvorba Jegora Letova
a činnost skupiny Graždanskaja oborona**

UVES, FF UK, 2020, 54 s. + 4 s. obrazové přílohy, rkp.

Bakalářská práce je věnována tvorbě legendární osobnosti ruského hudebního undergroundu Jegora Letova a jím vytvořeného a vedeného tělesa Graždanskaja oborona. Po úvodu se práce věnuje nastínění vzniku a vývoje ruského rocku, aby se v další části věnovala čtyřem fázím uměleckého vývoje Jegora Letova. Ten ukončuje rokem 1993 a další fázi až do smrti umělce se již text nezabývá. Následující kapitola *Způsob tvorby a její politické aspekty* obsahuje analýzu tří aspektů spojených s Letovovou tvorbou, a to světové a domácí vlivy, protisovětský rozměr jeho textů a stručné shrnutí dalších aspektů spojených s jeho tvorbou (vystupování, zvuk a grafika alb). Práce je uzavřena závěrem, bibliografií a obrazovou přílohou.

V práci si cením zejména volby tématu, které bylo v posledních letech na našem ústavu spíše popelkou. Je zjevné, že autor práce se ve své problematice dobře orientuje, prokazuje solidní znalosti jak Letovovy tvorby, tak jejího kontextu. Pozoruhodné jsou pasáže o Letovově myšlenkovém posunu v devadesátých letech a jeho vztahu k Limonovově Nacionálně bolševické straně. V práci nezaznamenávám významnější nedostatky, kompozičně, stylisticky i jazykově je pojata velice zdařile.

Za určitý problém práce považuji její všeobecnost. Většina textu se věnuje popisu hudební kariéry Jegora Letova, konstatování více či méně známých skutečností a okolností. Autor vychází z více zdrojů, avšak získané informace využívá pouze pro vyprávění příběhu hudebníka a skupiny, nekonfrontuje je ani neproblematizuje. Práce působí dojmem úvodu do problematiky, čili má vlastně osvětový ráz. Nicméně v našem prostředí není Letovova tvorba ani ruská rocková hudba takovou neznámou, aby bylo potřeba s ní na akademické úrovni seznamovat (viz existence několika *českých* revivalových těles hrajících skladby ruských skupin Leningrad či Agata Kristi). Informace o ruském rocku jsou v dnešní době snadno dostupné i z běžných elektronických zdrojů typu wikipedie. Klíč k přínosnějšímu uchopení tématu spatřuji ve čtvrté kapitole, která nabízí několik aspektů tématu, jež by bylo zajímavé rozpracovat více do hloubky. Jsou to souvislosti Letovovy tvorby, analýza motivů a autorských postojů v jeho textech, respektive další aspekty jeho hudební tvorby. Domnívám se, že právě na tomto místě se mělo objevit jádro práce, které mělo jeden z těchto aspektů zpracovat detailněji. Bohužel všechny aspekty jsou jenom naznačeny, nikoli důkladně zpracovány (viz např. velice symbolický rozsah kapitoly 4.3). Nezbyvá tedy doufat, že autor pojímá svou bakalářskou práci jako úvod do problematiky, kterou se bude v budoucnu zabývat podrobněji.

Dále se zaměřím, jak se od oponenta očekává, na některé detailnější aspekty práce. Je třeba upozornit na neuspokojivý, respektive absentující stav přepisu z azbuky. Filologická práce by si měla tuto stránku vyjasnit a explicitně definovat. Nemělo by se stávat, že z ruštiny se bude přepisovat nahodile a objeví se takové jevy jako „idjot“ či „pogannaja moloděž“ (obojí v celém textu; jen pro informaci: transkripce zní „id'ot“, transliterace „idět“, respektive „pogannaja molod'ož“ a „pogannaja moloděž“). Takových jevů v práci víc, týkají se i vlastních jmen (Bašlačev místo Bašlačov, Danelii místo Daneliji). Úvod do dějin ruského rocku na s. 10

působí poněkud tautologicky: rock přišel do SSSR ve druhé polovině 50. let, avšak nikoli zásluhou Chruščova, ale především proto, že v té době vznikl. V podstatě kopíroval západní vývoj, jen se zpožděním a ve velmi obtížných podmínkách. Diskusně bych vnímal také skutečnost, že popularitu hnutí hippies v SSSR neprovázal nárůst konzumace drog (s. 12); spíš bych řekl, že bylo jiné spektrum drog než jejich menší konzumace. Uvítal bych také preciznější rozlišení různých proudů rockové hudby 80. let, zvláště schází vydělení takzvané nové vlny, vymezení jednotlivých vln punku, jeho vztahu k undergroundu, specifická situace socialistických zemí atd. Spektrum skupin bylo také mnohem širší, v podstatě zahrnovalo všechny hlavní směry existující na Západě. Nesouhlasím s tím, že The Doors jsou předchůdci punku. (S. 17. Které jejich skladby jsou punkové? Break on Through? V jejich hudbě je mnohem víc blues rocku, jazz rocku, hard rocku, silná performativita, ale punk?) Bibliografii bych pro větší přehlednost členil nikoli podle druhu zdrojových médií, ale podle vztahu k tématu, zhruba podle tradičního schématu „prameny a literatura“. Přehled zdrojů také schází na začátku práce.

Závěrem:

Přes některé dílčí nedostatky je bakalářská práce Jana Chalupníka dílem přínosným pro české vědecké prostředí. Práce plně odpovídá nárokům kladeným na bakalářskou práci, doporučuji ji k obhajobě a hodnotím výborně.

V Praze 31. května 2020

doc. PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.